

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 21-02-2023

Mødedato Tirsdag d. 21. februar 2023 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, Slottet, Nørregade 36

Indholdsfortegnelse

O-sag: Godkendelse af dagsorden.....	3
Sprøjteophør på specifikke matrikler omfattet af boringsnære beskyttelsesområder.....	4
B-sag: Tildeling af midler til Fjordens Dag fra puljen Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet..	8
B-sag: Samarbejde med Assens kommune med henblik på at indfri klimamålsætninger gennem fysi	10
B-sag: Deltagelse i Ph.d. projekt om udsortering og genanvendelse af plast.....	13
C-sag: Aktuel status for kollektiv trafik.....	16
C-sag: Udbygning af det centrale affaldssug.....	17
C-sag: Nye affaldsløsninger i Dronningensgade-kvarteret.....	23
D-sag: Rundvisning ved det centrale affaldssug.....	30
D-sag: Proces for kommuneplan.....	31
D-sag: Status på tilsynsindsatsen vedr. lovliggørelse af driftsforhold på gartnerierne i Odense Kom	32
D-sag: Aktuelle sager.....	36

Punkt 1: O-sag: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-G01-16-22

Resume

Godkendelse af dagsorden til Klima- og Miljøudvalgsmødet den 21. februar 2023.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender dagsordenen.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Punkt 2: Sprøjteophør på specifikke matrikler omfattet af boringsnære beskyttelsesområder

09.08.24-K08-1-20

Resume

Denne sag handler om ophør af sprøjtning med pesticider i nærheden af drikkevandsboringer.

Odense byråd traf den 27. oktober 2021, efter indstilling fra By- og Kulturforvaltningen, en principiel beslutning om at bemyndige forvaltningen til at give påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 24 om grundvandsbeskyttende indsatser (sprøjteforbud), i de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) i Odense Kommune. Der er dermed fra byrådets side udvist den fornødne vilje til ekspropriering, hvis det ikke kan lykkes forsyningerne at indgå frivillige aftaler med de lodsejere, der ejer jorden indenfor BNBO.

Ved samme lejlighed traf Odense byråd beslutning om, at vandværkerne skal afholde udgiften til erstatningen.

Højby Vandværk og Bellinge Vandforsyning har nu gennemført forhandlinger med alle lodsejerne indenfor deres forsyningsområder, og er for en eller flere af indvindingsboringerne nået til enighed om hvilket areal, der skal beskyttes, og dermed underlægges sprøjteforbud. Arealerne omfatter hele BNBO, men også områder der ligger i tilknytning hertil. Når arealer udenfor BNBO også er omfattet, skyldes det, at der er taget hensyn til den fremtidige drift. Lodsejerne opnår derved en hensigtsmæssig og god indretning (arrondering) af de arealer, som ikke bliver pålagt et sprøjteforbud. Klima- og Miljøudvalget anmodes derfor nu om at indstille til byrådet, at der træffes beslutning om vilje til ekspropriering for hele det aftaleareal, forsyningerne og lodsejerne er blevet enige om.

Effekt

Et sundere Odense

Beskyttelse af BNBO vil styrke beskyttelsen af kommunens drikkevandsboringer, som er med til at sikre sundheden for Odense Kommunes borgere.

En storby i vækst

Beskyttelse af BNBO'erne er med til at sikre vandforsyningen i hele Odense kommune, og dermed også til de nye boligområder, der allerede er bebygget og de områder, som er planlagt.

En klima- og miljøvenlig storby

Et sprøjteforbud på aftalearealerne indgået mellem henholdsvis Højby Vandværk og Bellinge Vandforsyning og deres respektive lodsejere, vil bidrage til at opnå målet om 100 ekstra hektar grundvandsbeskyttet areal. Effektmålet omhandlede grundvandsbeskyttet areal, skal være opnået inden udgangen af 2023.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Forvaltningen bemyndiges til at udstede påbud efter miljøbeskyttelsesloven § 26 a om ophør af sprøjtning, som beskrevet i sagsfremstillingen, for de specifikke arronderede arealer aftalt mellem vandværk og lodsejer jf. kortbilag 3-9.
2. Vandværkerne skal afholde udgiften til erstatning, som følge af udstedelse af påbud efter vedtaget indsatsplan, jf. miljøbeskyttelsen § 26 a og vandforsyningsloven § 13 d.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Denne sag handler om ophør af sprøjtning med pesticider i nærheden af drikkevandsboringer. Disse områder kaldes for de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Arealet af BNBO svarer til den del af grundvandsmagasinet, hvor grundvandet er op til et år om at strømme til boringen.

Den 27. oktober 2021 behandlede byrådet en sag om BNBO, og tog i den forbindelse principielt stilling til, at Odense Kommune vil udvise den fornødne vilje til ekspropriation for BNBO. Siden byrådets beslutning er der gennemført forhandlinger imellem vandværker og de berørte lodsejere.

I forhandlingerne er der taget hensyn til lodsejernes fremtidige arealdrift. Hvorfor arealudpegningen har ændret sig. Derfor skal der nu træffes den samme beslutning for de arealer, det helt specifikt drejer sig om. Et større aftaleareal kan betyde ændring af kompensationsbeløbet, hvorfor der tillige igen skal træffes beslutning om at pålægge udgiften til lodsejerkompensation til Højby Vandværk og Bellinge Vandforsyning, som får fordel af aftalen.

Frivillige aftaler kontra påbud efter Miljøbeskyttelsesloven § 26 a (Ekspropriationsindgreb)

Frivillige aftaler

Berørte lodsejere skal have fuld erstatning for deres tab. Det fremgår af tillægsaftalen fra 2019 til Pesticidstrategi 2017-2021, som er besluttet af aftalekredsen i folketinget. Fortjeneste ved salg på ekspropriationslignende vilkår – tilsvarende erstatning ved ekspropriation – kan efter de gældende skatteregler skattefritages, hvis der er ekspropriationshjemmel og vilje til ekspropriering i mangel af frivillig aftale. Der er tale om en konkret vurdering ved hver frivillig aftale, der indgås.

Der ønskes med indstillingspunkt 1, at kravet til skattefritagelse opfyldes ved, at der fra byrådets side udvises den fornødne vilje til ekspropriering i mangel af frivillig aftale. Kommunen kan dog ikke diktere en aftales skattemæssige konsekvenser over for lodsejer, da dette spørgsmål suverænt afgøres af skattemyndighederne.

Der er mellem kommunen og de respektive vandforsyninger en forståelse for, at omkostninger til indgåelse af de frivillige aftaler finansieres af de vandforsyninger, der har fordel af indsatsen.

Højby Vandværk og Bellinge Vandforsyning har sammen med en eller flere berørte lodsejere, nået til enighed om arealafgrænsningen for et fremtidigt sprøjteforbud. Der er på den baggrund fremsendt tilbud om frivillige aftaler fra vandforsyningerne til lodsejerne. Data og kortbilag er vedlagt som bilag 1-8.

Påbud efter Miljøbeskyttelsesloven § 26 a (Ekspropriationsindgreb)

Såfremt det ikke er muligt at indgå frivillige aftaler med de berørte lodsejere, kan kommunen udstede påbud efter gældende regler i miljøbeskyttelseslovens § 26 a, mod fuld erstatning efter disse bestemmelser. Erstatningen opgøres på baggrund af en konkret vurdering, af konsekvenserne for den enkelte ejendom.

Erstatning til lodsejere, der mødes af påbud efter miljøbeskyttelsesloven, ydes enten af kommunen eller vandforsyningsselskaberne.

Udgangspunktet i lovgivningen er, at omkostningerne afholdes af kommunen som myndighed. Derfor skal kommunen også beslutte, om eventuel lodsejerkompensation, skal afholdes af det vandforsyningsselskab, der har fordel af påbuddet.

Omkostningerne i forbindelse med gennemførelse af indsatsplan, jf. vandforsyningsloven eller i forbindelse med påbud af rådighedsindskrænkninger jf. miljøbeskyttelsesloven, kan således brugerfinansieres af de vandforbrugere, der er tilknyttet det vandforsyningsselskab, der har fordel af dette.

Der ønskes med indstillingspunkt 2 stillingtagen til, om vandforsyningsselskabet skal afholde udgiften til erstatning, som følge af udstedelse af påbud, eller gennemførelse af indsatsplan, jf. miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven. Dermed tilsvares fremgangsmåden den praksis, der pågår i lignende sager om grundvandsbeskyttelse, herunder skovrejsningsprojekter.

Det er By-og Kulturforvaltningen, der har kompetencen til at ekspropriere. Der vil således blive forelagt en konkret sag for By-og Kulturudvalget, såfremt det ikke er muligt at indgå frivillige aftaler.

Det er forvaltningens forventning, at denne sag er den første i en række af lignende sager, der vil blive fremlagt for udvalget i takt med, at forhandlingerne imellem de enkelte forsyninger og de pågældende lodsejere skrider frem.

Økonomi

Såfremt indstillingen følges, kan regningen for erstatninger jf. vandforsyningsloven sendes videre til henholdsvis Højby Vandværk og Bellinge Vandforsyning, der har gavn af aftalerne. Derfor er det vandværkerne, som har udgifterne til de økonomiske aftaler, der skal indgås med de berørte lodsejere om sprøjteophør i BNBO'erne og de arronderede arealer

Der er dermed ingen økonomisk konsekvens for Odense Kommune forbundet med tilkendegivelse af ekspropriationsvilje.

Såfremt det ikke besluttes, at udgiften til erstatning afholdes af vandværkerne, påfalder denne udgift Odense Kommune. Udgiften skal så findes indenfor Klima- og Miljøforvaltningens ramme. Der vil som følge heraf blive udarbejdet en

prioriteringssag.

Bilag

Bilag 1 - Data for de frivillige aftaler

Bilag 2 - Kortbilag fra Højby vandværk, matrikel 7ah og 8o, Højby By, Højby

Bilag 3 - Kortbilag fra Bellinge vandforsyning, matrikel 7a, Højme By, Sanderum

Bilag 4 - Kortbilag fra Bellinge vandforsyning, matrikel 8b, Højme By, Sanderum

Bilag 5 - Kortbilag fra Bellinge vandforsyning, matrikel 12b, Højme By, Sanderum

Bilag 6 - Kortbilag fra Bellinge vandforsyning, matrikel 12k, Højme By, Sanderum

Bilag 7 - Kortbilag fra Bellinge vandforsyning, matrikel 18i, Bellinge By, Bellinge

Bilag 8 - Kortbilag fra Bellinge vandforsyning, matrikel 32a, Højme By, Sanderum

Punkt 3: B-sag: Tildeling af midler til Fjordens Dag fra puljen Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet

01.30.00-P20-7-23

Resume

Denne sag handler om tildeling af midler til Fjordens Dag fra puljen Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet.

I Budget 2021 afsatte Odense Byråd under overskriften ”Understøttelse af arbejdet med Klimaneutral 2030” 1,5 mio. kr. til Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet. Midlerne blev fordelt med 0,5 mio. kr. årligt i 2021-23. Der har været et væsentligt underforbrug i 2022, men den samlede overførsel på området er endnu ikke fastlagt.

Odense Byråd overførte puljen fra Økonomiudvalget til Klima- og Miljøudvalget den 8. december 2021 i forbindelse med en sag om oprettelse af de to nye stående udvalg heriblandt Klima- og Miljøudvalget.

I nærværende sag indstilles til Klima- og Miljøudvalget, at der fra puljen Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet gives et tilskud på 150.000 kr. til afvikling af aktiviteter ved Fjordens Dag 2023.

Effekt

En klima- og miljøvenlig by

Fjordens Dag sætter fokus på en lang række emner som fx miljøtilstanden og dyre- og plantelivet i fjorden, klimasikring, klimaaftryk, cirkulær økonomi og biodiversitet. På den måde understøtter Fjordens dag Odense-målet ”En klima- og miljøvenlig by”.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at der fra puljen Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet gives et tilskud på 150.000 kr. til afvikling af aktiviteter ved Fjordens Dag 2023.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Klima- og Miljøudvalget ønsker desuden, at forvaltningen går i dialog med Odense Fjord Samarbejdet om, hvilke muligheder der findes for at udvide aktiviteterne omkring Fjordens Dag, såfremt bevillingen forøges.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Fjordens Dag har eksisteret i over 30 år og er et af Danmarks største natur-, miljø- og friluftssarrangementer. Under temaerne Natur, Miljø, Sundhed og Kultur tilbyder mere end 150 foreninger, institutioner, virksomheder og privatpersoner hvert år en lang række gratis aktiviteter til de cirka 25-30.000 besøgende.

Visionen for Fjordens Dag er, at borgerne omkring Odense Fjord bliver inspireret til at komme ud og bruge naturen aktivt og blive mere miljøbevidste. Fjordens Dags grundtanke er at ved at give de besøgende oplevelser i naturen og inspirere dem til at bruge naturen, så vil flere også automatisk passe på den og interessere sig mere for miljø og bæredygtighed.

Fjordens Dag sætter fokus på en lang række emner, der knytter an til placeringen ved Odense Fjord som fx miljøtilstanden og livet i fjorden, klimasikring, klimaaftryk og biodiversitet. Derudover indgår en række emner indenfor klima- og miljøområdet i Fjordens Dag. På den måde understøtter Fjordens dag en række af Odense Kommunes visioner som fx Klimaneutral 2030 og Danmarks Grønneste Storby m.fl.

I lyset af Fjordens Dags store deltagerantal er eventet en unik platform for Klima- og Miljøforvaltningens løbende indsats om at gå i dialog med byens borgere om Odense Kommunes Klimahandleplan og de tilhørende klima- og miljøindsatser. I 2022 deltog forvaltningen således i Fjordens Dag og planlægger at gøre det igen i 2023.

Fjordens Dag afvikles på flere lokationer i Odense Fjord som fx Stige Ø, Seden Strandby og Klintebjerg m.m. Derudover holder en række samarbejdspartnere som fx HJHansen og Marius Pedersen åbent hus.

Konkret kan de besøgende ved Fjordens Dag således fx klappe en fisk, vove at holde en krabbe, gå på opdagelse med kikkert og fiskenet, samle urter, bygge insekthoteller, samle affald, skabe kunst af genbrugsmaterialer, få tips til at genbruge og upcycling, prøve gamle håndværk, få tips til at spise mindre kød og gøre haven vildere, se bierne lave honning, vandre en tur eller smage lokale specialiteter m.m.

Kommunale bidrag til Fjordens Dag

Fjordens Dag har ansøgt Klima- og Miljøforvaltningen om et tilskud på 150.000 kr. til afvikling af aktiviteter ved Fjordens Dag 2023.

Fjordens Dag har bagudrettet været støttet af de tre fjordkommuner Odense, Nordfyn og Kerteminde. Fjordens Dag har de seneste 10 år været støttet med 100.000 kr. årligt fra Odense Kommunes By- og Kulturforvaltning. Denne bevilling er udløbet og fornyes ikke i 2023.

Økonomi

I Budget 2021 afsatte Odense Byråd under overskriften ”Understøttelse af arbejdet med Klimaneutral 2030” 1,5 mio. kr. til Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet. Midlerne blev fordelt med 0,5 mio. kr. årligt i 2021-2023. Der har i 2022 kun været et forbrug på 34.000 kr.

Der gives et tilskud på 150.000 kr. til Fjordens Dag 2023 fra puljen Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet. Restmidlerne på rammen afventer senere disponering.

Punkt 4: B-sag: Samarbejde med Assens kommune med henblik på at indfri klimamålsætninger gennem fysisk planlægning

01.30.00-P20-11-23

Resume

Denne sag handler om et samarbejdsprojekt med Assens Kommune, der kan være medvirkende til at nå målsætningerne i de to kommuners klimahandleplaner.

Afgørende for samarbejdsprojektets gennemførelse er muligheden for at søge delvis ekstern finansiering. Forvaltningen ønsker derfor politisk opbakning til at søge "Plan 22+" om medfinansiering af projektet.

Plan 22+ er et partnerskab mellem staten og Realdania, der har til formål at udvikle ny viden, redskaber og planlægningsmetoder til at realisere klimahandleplaner. Det sker bl.a. via øget lokalpolitisk fokus og en styrket aktør- og borgerinddragelse i kommunerne.

I denne ansøgningsrunde, støttes 10 pilotprojekter, og fristen er den 28. februar 2023. Der gives 0,5 mio. kr. pr. pilotprojekt, forudsat at støtten maksimalt udgør 50 % af projektsummen.

Effekt

Byudvikling med kvalitet

Projektet skal sikre en mere kvalificeret tilgang til vores større sammenhængende landskaber på tværs af kommunegrænser. Samt bidrage til at finde måder at forvalte vores arealer mere bæredygtigt på i fremtiden.

En klima- og miljøvenlig storby

For at nå målsætningen i klimahandleplanen kræves, at brugen af arealerne i det åbne land nytænkes. I fremtiden er det nødvendigt at tilgodese nye arealbehov til eksempelvis vedvarende energianlæg, skov og vådområder samt klimatilpasning. Projektet vil forsøge at forene disse behov med et tilsvarende øget ønske om arealer til traditionel byudvikling.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at Odense Kommune indgår i et samarbejde med Assens Kommune om at søge Staten og Realdania om midler til et pilotprojekt, der skal udvikle og afprøve nye metoder til at understøtte kommuneplanlægningen med henblik på at indfri klimamålsætninger gennem fysisk planlægning.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Globale kriser på såvel klima-, biodiversitet- og energiområdet øger presset på arealerne i det åbne land - også lokalt på Fyn.

Derfor er det afgørende, at vi nytænker tilgangen til vores større sammenhængende landskaber. Og finder måder at forvalte vores arealer mere bæredygtigt på i fremtiden.

Plan 22+

Plan22+ er et femårigt samarbejde mellem Staten og Realdania, som frem mod 2027 skal udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem den fysiske planlægning.

Partnerskabet vil fremme en bæredygtig planlægning og byudvikling, der både bidrager til CO2-reduktioner og fremmer livskvaliteten. Blandt de centrale elementer i partnerskabets projekter er at sikre øget lokalpolitisk fokus og en styrket aktør- og borgerinddragelse i kommunerne.

Projekter, der kan opnå fondsmidler i første ansøgningsrunde hos Plan 22+, er bl.a. projekter, der undersøger hvordan den fysiske planlægning, indenfor et afgrænset pilotområde, kan understøtte forskellige indsatser i kommunens klimahandleplan. Mere specifikt hvor pladsen til vedvarende energianlæg skal findes, under hensyntagen til efterspørgslen efter landbrugsarealer og arealer til infrastruktur, vådområder, biodiversitet, byudvikling og rekreative tilbud med mere.

Fristen for første ansøgningsrunde til fondsmidler fra Plan 22+ er den 28. februar 2023.

Projekt i samarbejde med Assens Kommune

Klima- og Miljøforvaltningen har været i dialog med Assens Kommune omkring ansøgning af fondsmidler til et fælles projekt. Projektforslaget omfatter et større sammenhængende areal ved Tommerup, Holmehave, Vissenbjerg og Hesbjergkilen, der strækker sig på tværs af Assens og Odense Kommune. Udpegningen af netop dette areal egner sig til Plan 22+, fordi det er beliggende i et område af national geologisk og landskabelig interesse.

Den del af området, der er beliggende i Assens Kommune omfatter desuden dele af oplandet til Odense Fjord samt en vigtig del af de grundvandsmagasiner, der forsyner Odense Kommune med drikkevand. Odense Kommunes engagement i projektet, kan således være med til at reducere kvælstoftilførslen til Odense Fjord fra arealer beliggende i Assens Kommune. Tilsvarende kan projektet være med til at styrke grundvandsbeskyttelsen af det drikkevand, der forsyner Odense, men som indvindes i Assens Kommune.

Derfor vurderer forvaltningen, at projektet vil kunne understøtte og styrke den samlede effekt af den igangværende indsats med omlægning af arealer til grundvandsbeskyttelse, skovrejsning samt lavbunds- og vådområdeprojekter. Blandt andet gennem et styrket fokus på helhedsløsninger, der fremmer sammenhæng og synergi mellem de enkelte projekter.

Udarbejdelse af en samlet helhedsplan som pilotprojekt for et sammenhængende område vil tydeliggøre gevinster og fælles målsætninger til gavn for lodsejere, borgere og klima på tværs af Assens og Odense Kommune.

Relation til initiativer i Klimahandleplan 2023

I relation til klimahandleplanen vurderer Klima- og Miljøforvaltningen, at projektet vil bidrage til følgende indsats:

#1.2 Vedvarende energi i Odense

#3.1 Mere skov i Odense

#3.2 Udtagning af lavbundsjord

#3.3 Ålegræs i Odense Fjord

#3.4 Partnerskab med landbruget

Projektet skal gennemføres i 2023-2024, og det er en vigtig forudsætning for tilsagn fra Plan 22+, at der er sikret en kommunalpolitisk opbakning til projektet.

Økonomi

Plan 22+ yder maksimalt støtte på 0,5 mio. kr. pr. projekt i første ansøgningsrunde, forudsat at støtten maksimalt udgør 50 % af projektsummen.

I et samarbejdsprojekt med Assens Kommune vil beløbet for Odense Kommune således maksimalt være på 0,25 mio. kr. Heraf må 50 % af kommunens egenfinansiering udgøres af medarbejdertimer.

Det betyder, at Odense Kommune foruden medarbejdertimer svarende til samme beløb, skal bidrage med 0,125 mio. kr. i projektets løbetid.

Det er forvaltningens vurdering, at beløbet og medarbejdertimerne kan indeholdes i det beløb, der vil være til politisk behandling i forbindelse med indsatsene #3.1 Mere skov i Odense og #3.2 Udtagning af lavbundsjord.

Udmøntes midlerne ikke til #3.1 og #3.2 annulleres ansøgningen til Plan 22+. Såfremt der opnås tilsagn fra Plan 22+, afventer en eventuel projektstart en endelig afklaring om udmøntningen af midlerne til #3.1 og #3.2.

Punkt 5: B-sag: Deltagelse i Ph.d. projekt om udsortering og genanvendelse af plast

01.30.00-P20-22-22

Resume

Denne sag handler om udsortering og genanvendelse af plastaffald i Odense.

Alle partierne i Odense Byråd indgik i sommeren 2020 aftale om, at Odense skal være klimaneutral senest i 2030. Med Klimahandleplan 2022 og Klimahandleplan 2023 er den strategiske retning mod klimaneutralitet lagt.

På mødet den 16. august 2022 blev Klima- og Miljøudvalget orienteret omkring det foreløbige arbejde med udsortering og genanvendelse af plast. Herunder det igangsatte samarbejde mellem Fjernvarme Fyn, Odense Renovation, Syddansk Universitet og Odense Kommune.

I denne sag skal Klima- og Miljøudvalget tage stilling til deltagelse i ansøgning til et Ph.d. projekt. Formålet med projektet er at sikre mere viden om mulighederne for udsortering og genanvendelse af plastaffald.

Finansieringen af projektet forventes delt mellem parterne. Odense Kommunes andel forventes at være 0,4 mio. kr. i 2023.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Formålet med projektet er at udvikle mere viden omkring mulighederne for udsortering og genanvendelse af plastaffald i Odense.

Afbrændingen af plastaffald er en væsentlig kilde til CO₂-udledning i Odense. Forventningen er, at viden fra projektet kan omsættes til handlinger for at reducere afbrændingen og øge genanvendelsen af plastaffald i Odense. På den måde bidrager projektet på sigt til, at Odense bliver en mere klima- og miljøvenlig storby.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at der fra puljen ”DK2020 – eventuel deltagelse” finansieres Odense Kommunes andel af udgifterne til Ph.d. projektet på 0,4 mio. kr. i 2023.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I sommeren 2020 indgik alle partierne i Odense Byråd rammeaftalen ”Klimaneutral 2030”. Aftalen sætter mål om, at Odense skal være klimaneutral senest i 2030.

Den strategiske retning mod klimaneutralitet er senere blevet udmøntet i Klimahandleplan 2022 og Klimahandleplan 2023.

Indsats for større udsortering og genanvendelse af plast

Klimahandleplan 2022 indeholdt initiativet #5.2 Mindre affald. Dette initiativ blev konkretiseret i Klimahandleplan 2023 med initiativ #1.6 Udsortering og genanvendelse af plast.

Udvalget blev på mødet den 16. august 2022 orienteret omkring forvaltningens foreløbige arbejde med initiativet. Herunder forvaltningens samarbejde med Fjernvarme Fyn og Odense Renovation herom. Samarbejdet er siden blevet udvidet med Syddansk Universitet.

Samarbejdet har indtil videre fokuseret på vidensdeling og overordnet kortlægning af potentialerne for større udsortering af plast. En af konklusionerne herfra er, at der mangler viden omkring affaldsstrømme og genanvendelsesmuligheder særligt i forhold til erhvervsaffald.

Projektets fokus og indhold

Parterne foreslår i fællesskab at ansøge om igangsættelse af et ph.d. projektet på Syddansk Universitet. Konkret vil projektet være forankret i universitetets Climate Cluster.

Formålet med Ph.d. projektet er at skabe den nødvendige viden til handling i forhold til ressourceeffektivitet og plastikcirkulation for erhvervsaffald i Odense.

Konkret vil projektet fokusere på:

1. En detaljeret kortlægning af affaldsstrømme for det erhvervsaffald der i dag sendes til forbrænding.
2. Analyse af genanvendelsespotentialer af plastik i affaldsstrømmen, herunder mulighed for prioriterede kilder/sektorer (fx øget offentlig-privat samarbejde)
3. Analyse af virksomhedspraksis for kilderne/sektorerne identificeret under punkt 2. Dette vil inkludere aspekter af virksomhedsledelse, medarbejderadfærd, produktdesign og produktionsproces.
4. Vurdering af specifikke scenarier for omdirigering af plastaffald, inklusiv forebyggelse ved kilden, separat opsamling og automatisk sortering fra blandet affald.

Ph.d. projektet forventes at være treårigt.

Projektets finansiering

Hvis Syddansk Universitet godkender ansøgningen om igangsættelse af Ph.d. projekt, vil universitetet finansiere 50 % af udgifterne hertil. Fjernvarme Fyn, Odense Renovation og Odense Kommune vil herefter i fællesskab skulle dække de

resterende 50 %.

Klima- og Miljøforvaltningen forventer, at udgiften hertil vil være 0,4 mio. kr.

Økonomi

Klima- og Miljøforvaltningen foreslår, at midlerne til projektet tages fra puljen ”DK2020 – eventuel deltagelse”.

I Budget 2021 afsatte Odense Byråd under overskriften ”DK2020 – eventuel deltagelse” 1,0 mio. kr. årligt i 2021-2023.

Hvis Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen finansieres Odense Kommunes andel på 0,4 mio. kr. i 2023 herfra.

Punkt 6: C-sag: Aktuel status for kollektiv trafik

13.05.16-G01-57-22

Resume

Denne sag handler om en status på arbejdet med at sikre økonomisk balance i bybusøkonomien i Odense.

Den 8. december 2022 behandlede Økonomiudvalget forslag til løsningsmodeller for de økonomiske udfordringer i den kollektive trafik. I den forbindelse besluttede Økonomiudvalget at øge budgettet til bybusserne med 24,0 mio. kr. i 2022 og 33,0 mio. kr. i 2023 samt at igangsætte en række tiltag for at optimere økonomien i den kollektive trafik.

Med denne sag får udvalget en aktuel status på passagertal, omkostningsindeks og forventet resultat. Den vedlagte afrapportering, som er udarbejdet af FynBus, er baseret på passagertal for december 2022 og omkostningsindeks for januar 2023.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget på baggrund af præsentationen drøfter bybusøkonomien og mulige initiativer til genopretning af økonomien i den kollektive trafik.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Der henvises til resuméet og bilag 1 'Status for passagertal og omkostningsindeks for Odense Bybusser pr. januar 2023'.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Status for passagertal og omkostningsindeks for Odense Bybusser pr. januar 2023

Punkt 7: C-sag: Udbygning af det centrale affaldssug

07.00.01-G01-2-15

Resume

Denne sag handler om at udbygge det centrale affaldssug.

Byrådet har i 2014, 2015 og 2017 besluttet at etablere og udbygge det centrale affaldssug for byudviklingsområdet for det tidligere Thomas B. Thriges Gade, Odense Havn og områder langs Østre Stationsvej og Østerbro. Udbygningen er stadig i gang og på nuværende tidspunkt er 3.400 boliger tilkøbet affaldssuget.

Transformationen af Odense er i fuld gang, og der er flere nye planer om boliger, som Odense Renovation anbefaler koblet på det centrale affaldssug. Hvis de nye projekter effektueres, bliver i alt ca. 7.500 boliger tilkøbet anlægget. Det nuværende anlæg har kapacitet og et godkendt budget svarende til ca. 5.000 boliger.

Det centrale affaldssug finansieres over renovationstaksterne, som betales af alle husstande i Odense Kommune, samt virksomheder som vælger at benytte de kommunale affaldsordninger.

Odense Renovation oplyser, at forslaget vil medføre en stigning i renovationstaksten på ca. 18 kr. pr. husstand.

På mødet vil drøftelsen blive understøttet af en redegørelse fra forvaltningen om muligheden for alternativ finansiering af affaldssuget ved differentieret renovationstakst for områder med denne løsning.

INDSTILLING

Klima og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter udbygning af det centrale affaldssug som beskrevet i sagsfremstillingen.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget besluttede, at sagen på det foreliggende grundlag kan sendes videre til byrådet med følgende indstilling:

Klima- og Miljøudvalget indstiller, at byrådet godkender udbygning af det centrale affaldssug som beskrevet i sagsfremstillingen.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund for udbygning af det centrale affaldssug

Den 15. januar 2014 besluttede byrådet at etablere et centralt affaldssug for byområdet i den tidligere Thomas B. Thriges Gade, hvor meget af affaldet suges væk fra området via underjordiske rør. På den måde minimeres kørslen med renovationsbiler i området. Den 9. december 2015 og den 15. november 2017 besluttede byrådet at udbygge det centrale affaldssug til Odense Havn og områder langs Østre Stationsvej og Østerbro.

I forbindelse med disse sager har byrådet i 2017 vedtaget følgende kriterier for etablering af affaldssug i de geografisk udpegede områder:

- Der skal være et tilstrækkeligt stort antal borgere, som får gavn af løsningen sammenholdt med udgiften på det konkrete projekt.
- Det centrale affaldssug gavner forhold som fx trafikforhold, arbejdsmiljø, miljøpåvirkning og service for borgerne i forhold til alternativ løsning.
- Udgifterne ved de udvalgte projekter skal kunne rummes inden for det samlede budget for det centrale affaldssug.

Ved beslutningen den 15. november 2017 var forventningen, at der ville blive tilkoblet op til 5.000 boliger, når affaldssugnet var fuldt udbygget. Det svarer til det nuværende sugeanlægs kapacitet.

Udbygningen foregår løbende i takt med byggeprojekterne i områderne. På nuværende tidspunkt er 3.400 boliger tilkoblet.

Odense Renovation anmoder nu om nye økonomiske rammer til udbygning af det centrale affaldssug af flere årsager:

- Ny lovgivning om 10 fraktioner betyder merudgifter for det centrale affaldssug.
- Nørregade-projektet var ikke en del af det oprindelige budget.
- Nye byudviklingsprojekter i centralsugeområderne.
- Udbygning af affaldsterminal.
- Håndtering af stort pap.

Odense Renovations forslag til udbygning af centralsug beskrives herefter.

10 fraktioner i de centrale affaldssugeområder betyder merudgifter

Miljøministeriet ændrede i december 2020 affaldsbekendtgørelsen med krav om, at 10 affaldsfraktioner skal indsamles ved den enkelte husstand i alle kommuner. Dette gælder også for centrale affaldssugeområder. Det betyder flere udgifter end i oprindeligt budget til det enkelte projekt, da Odense Renovation nu er ved at etablere ekstra indkast til indsamling af plastik, mad- og drikkevarekartoner i centralsugeanlægget.

Odense Renovation forventer, at udbygningen til indsamling af plastik, mad- og drikkevarekartoner kan rummes indenfor de allerede afsatte midler. Men det betyder, at der bruges af de afsatte midler til nye projekter i arealer i nærheden af hovedledningen.

Nørregade projekt var ikke medregnet i budget

I 2019 besluttede byrådet at renovere den sydlige del af Nørregade, Gravene og Dansestræde for at give bedre forhold for de bløde trafikanter og mere plads til byliv. Den sydlige del af Nørregade samt Hans Jensens Stræde er lavet om til gågade, og der er etableret lege- og opholdsgader. Det renoverede område blev indviet april 2022.

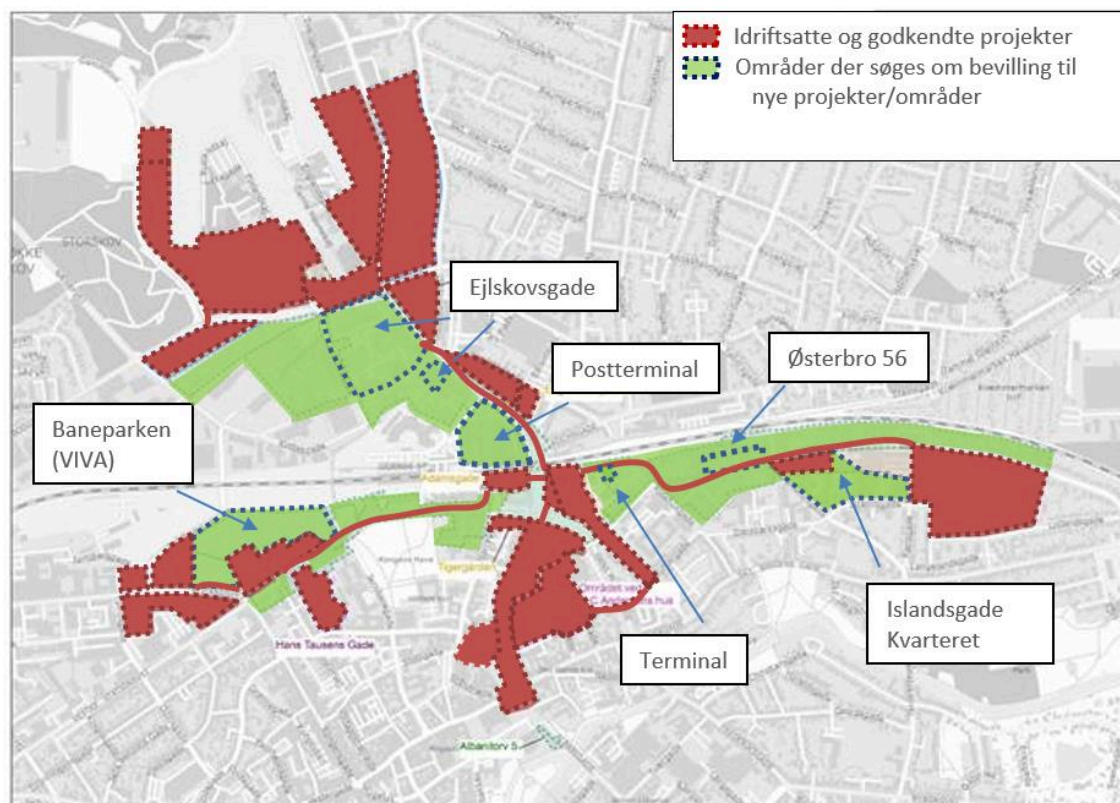
By- og Kulturforvaltningen valgte at etablere centralsug i forbindelse med renoveringen af området, selvom dette projekt ikke lå indenfor de arealer, som var tiltænkt centralsuget. Projektet opfyldte imidlertid de af byrådet godkendte kriterier for tilslutning til centralsuget. I Nørregade-projektet var der bl.a. ønsker om at fjerne så mange synlige skraldespande som muligt samt at reducere kørslen med renovationsbiler i området.

Nørregade projektet kunne rummes indenfor de allerede afsatte midler. Men det betyder, at der er brugt af de afsatte midler til nye projekter i arealer i nærheden af hovedledningen.

Nye byudviklingsprojekter i centralsugeområderne

Odense Renovation har udpeget flere nye projekter om nye boliger, som de anbefaler tilkoblet det centrale affaldssug. Projekterne kan ikke rummes inden for de tidligere godkendte budgetrammer.

Kort som skitserer Odense Renovations anbefalinger til udbygning af det centrale affaldssug:

Billede af kort som skitserer Odense Renovations anbefalinger til udbygning af det centrale affaldssug

Tidligere var det planen, at der skulle bygges et indkøbscenter, VIVA, hvor der nu er planer om Baneparken med et stort antal boliger. Det var planen, at indkøbscentret selv skulle håndtere sit affald. Nuværende affaldsterminal har ikke tilstrækkelig kapacitet til at indsamle affaldet fra de forventede nye boliger fra Baneparken, og det vil kræve en udbygning af affaldsterminalen i Enggade. Derudover vil der skulle etableres underjordiske tilkoblingsrør, affaldsindkast og andet udstyr på og ved selve Baneparken-grunden, hvis Baneparken skal kunne kobles på det centrale affaldssug.

I Islandsgade-kvarteret er der planer om nye boliger, som ligger udenfor de arealer byrådet tidligere har godkendt til centralsugeområder.

Odense Renovation anbefaler desuden, at der afsættes midler til andre kommende relevante byudviklingsprojekter, som ligger i arealer i nærheden af hovedledningen i allerede godkendte tilstødende arealer.

Odense Renovation oplyser, at følgende mulige projekter er relevante:

- Østerbro 56, som er et tidligere erhvervsområde - projektforslag for ombygning til boliger.
- Området ved Postterminal i Dannebrogsgade – idé til projekt præsenteret.
- Projekter på begge sider af Ejlskovsgade ud mod TBT – idé til projekt præsenteret.

Hvis de nye projekter effektueres, bliver i alt ca. 7.500 boliger tilkoblet anlægget. Det nuværende anlæg har kapacitet og et godkendt budget svarende til ca. 5.000 boliger.

Udbygning af affaldsterminal

Odense Renovation anbefaler at udbygge terminalen i Enggade for at opnå større forsyningssikkerhed og for at kunne håndtere de større mængder affald fra de nævnte udvidelser.

Affaldssuget håndterer fire fraktioner; restaffald, madaffald, papir med småt pap, samt mad- og drikkekartoner. En udbygning med en femte container vil betyde, at der kan indsamles affald i tilfælde af svigt i afhentning af containere eller nedbrud hos modtagere af affaldet.

Håndtering af stort pap

I centralsuget er der udfordringer med at håndtere stort pap. Indkast til papir/pap er lavet med små "brevsprække"-åbninger for at undgå større stykker pap i anlægget. Men alligevel stopper indkastene ofte til pga. for store stykker pap. Når store stykker sætter sig fast, kan borgerne ikke komme af med deres affald, som så stilles ved siden af indkastet - hvilket ikke er et kønt syn i bybilledet.

Odense Renovation oplyser desuden, at borgerne ofte benytter den større åbning i restaffaldsindkastet til større stykker pap i stedet for at aflevere det på genbrugspladsen. Dermed bliver pappet brændt i stedet for genanvendt.

Odense Renovation ønsker derfor at etablere et forsøg med et stort indkast, som kan modtage større papstykker. Papstykkerne rives i stykker ved hjælp af en kværn monteret inde i indkastet, hvorefter det suges hen til terminalen. Hvis forsøget går godt, vil Odense Renovation indføre yderligere tre kværne til stort pap i centralsugeområderne.

Odense Renovation forventer at opnå færre driftsstop og en øget genanvendelse af pap fra disse områder.

Finansiering

Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler, at finansieringen udføres som ved de tidligere beslutninger om udvidelse af centralsuget i byrådet hhv. den 9. december 2015 og den 15. november 2017.

Det vil sige, at Odense Renovation A/S sørger for etablering og drift af det samlede centrale affaldssug. Dog betaler de enkelte bygningsejere for etablering og vedligeholdelse af udstyr i bygninger samt eventuelt udstyr alene til eget brug – altså udstyr, som ikke kan anvendes af flere bygningsejere.

Renovationstaksten fastsættes i overensstemmelse med reglerne i affaldsbekendtgørelsen og efter ligebehandlingsprincippet, hvilket bevirker, at borgere skal betale det samme for at komme af med deres affald, uanset hvor de bor, og hvilken type indsamlingsudstyr kommunen anvender. Renovationstaksten er således et gennemsnitsgebyr til dækning af de samlede omkostninger for ordningerne. Taksterne skal kun differentieres i forhold til affaldsmængde, beholdervolumen og tømningfrekvensen.

Alternativ finansiering af affaldssug

Forvaltningen er blevet bedt om at undersøge, hvorvidt affaldssuget vil kunne finansieres via en differentieret forhøjet renovationstakst for områder med affaldssug. Dette har forvaltningen undersøgt i forhold til enten fortsat kommunalt ejerskab eller via anden organisering/ejerskab af affaldssuget.

Forvaltningen har fået udarbejdet to notater med juridisk understøttelse - Notat vedr. finansiering af indsamling ved centralsug og Notat om hvilken service borgerne får for renovationstaksterne. Notaterne konkluderer, at der ikke er juridisk grundlag for en differentiering af taksten for brugerne af affaldssuget i forhold til øvrige borgere i kommunen ved fortsat kommunalt ejerskab. Ydermere konkluderer den juridiske vurdering, at omorganisering eller ændring i ejerskab ikke giver videre rammer for differentiering af affaldsgebyret. Notaternes konklusioner vil blive gennemgået på mødet af forvaltningen.

Odense Renovations estimerer af omkostninger ved denne udbygning af centralsuget

Odense Renovation har estimeret omfanget og omkostningerne ved det enkelte delprojekt. I nedenstående tabel gengives de beregnede omkostninger og antallet af boliger i delprojekterne.

Delprojekt	Beskrivelse	Antal boliger	Estimeret pris, mio. kr. ex. moms
A	Udbygning af affaldsterminal		6,5
B	Nye byudviklingsprojekter - Indførelse af centralt affaldssug i Islandsgade-kvarteret	ca. 400	10,0
C	Nye byudviklingsprojekter - Indførelse af centralt affaldssug i Baneparken (VIVA-grunden)	ca. 1200	7,0
D	Nye byudviklingsprojekter - Rådighedsbeløb for indførelse af centralt affaldssug i yderligere projekter i tilstødende arealer (Jf. kriterier)	ca. 800	5,0
E	Håndtering af stort pap		5,6
A-E	Total		34,1

Tabel der beskriver de beregnede omkostninger og antallet af boliger i delprojekterne

Odense Renovation oplyser, at 34,1 mio. kr. afskrevet over 30 år vil resultere i en stigning i renovationstaksterne på ca. 0,8% svarende til ca. 18 kr. pr. husstand.

Når taksterne er beregnet, vil de blive forelagt Økonomiudvalget og Byrådet ved den ordinære årlige takstsag.

Odense Byråd godkender årligt Odense Renovations takstforslag for det kommende år. Senest har Odense Byråd den 16. november 2022 godkendt renovationstakster for 2023. Som bilag til denne sag fremgik en sammenligning af selskabets

takster med de andre fynske kommuner og med 6-byerne. Sammenligningen viser, at Odense Renovations pris for et typisk hus eller lejlighed i 2022 er den laveste på Fyn og den næstlaveste efter Randers Kommune blandt 6-byerne. Odense Renovations prissammenligning er også vedlagt som bilag til denne sag.

Kriterier for tilkobling til det centrale affaldssug

Klima- og Miljøforvaltningen vil sammen med Odense Renovation A/S vurdere de faktiske projektforhold, efterhånden som de bliver mere konkrete og sammenholde det med de kriterier, som blev godkendt af byrådet den 15. november 2017.

Økonomi

Udgifterne til udbygning af det centrale affaldssug finansieres via en forøgelse af taksterne på renovation for husholdninger og vil derfor kun i minimal grad påvirke Odense Kommune.

Det er By- og Kulturudvalget, som afholder udgifter til Odense Kommunes bygninger. Størstedelen af kommunens udgifter til renovation ligger på institutioner og skoler, som ikke opkræves taksten for husholdning, men derimod taksten for institutioner. Eftersom takststigningen netop kun kommer til at omfatte husstande, så berøres størstedelen af kommunens bygninger ikke.

Odense Kommune har dog også en række udlejningsejendomme, hvor Odense Kommune umiddelbart afholder udgiften til renovation. Det drejer sig om en samlet udgift på ca. 1,3 mio. kr. En takststigning på 3,3% vil betyde en merudgift på ca. 42.900 kr., som finansieres helt- eller delvist af højere huslejeindtægter inden for By- og Kulturudvalgets samlede ramme.

Denne sag har dermed ingen konsekvenser for kassebeholdningen.

Bilag

Sammenligning af takster med andre kommuner

Notat vedr. finansiering af indsamling med affaldssug

Punkt 8: C-sag: Nye affaldsløsninger i Dronningensgade-kvarteret

07.00.01-G01-3-19

Resume

Denne sag omhandler tre mulige scenarier for affaldsløsninger i Dronningensgade-kvarteret.

Dronningensgade-kvarteret er et kvarter i Odense bymidte med udfordringer i forhold til plads til beboernes egne affaldsbeholdere. Derfor stilles affaldsbeholdere og sække til husholdningsaffaldet på de offentlige arealer, så fremkommeligheden og tilgængeligheden forringes på fortove i området.

Med henblik på at finde en løsning på denne udfordring har Klima- og Miljøforvaltningen i samarbejde med Odense Renovation vurderet tre mulige fremtidsscenerier for affaldshåndteringen i området, som her forelægges udvalget:

1. Scenarie 1 - fortsat traditionelle skraldespande og sække (status quo).
2. Scenarie 2 - nedgravede affaldsbeholdere.
3. Scenarie 3 - centralsug.

Denne sag blev udsat fra By- og Kulturudvalget den 22. juni 2022 for at få scenarierne nærmere belyst for CO₂-aftryk og økonomi. Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen på Klima- og Miljøudvalgsmødet den 29. november 2022. Med denne sag skal Klima- og Miljøudvalget drøfte, hvilket scenarie forvaltningen skal arbejde videre med.

På mødet vil drøftelsen blive understøttet af en redegørelse fra forvaltningen om muligheden for alternativ finansiering af affaldssuget ved differentieret renovationstakst for områder med denne løsning.

INDSTILLING

Klima og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter det videre arbejde med etablering af nye affaldsløsninger i Dronningensgade kvarteret.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget besluttede at gøre sagen til en B-sag og traf samtidig følgende beslutning:

Klima- og Miljøudvalget godkender, at forvaltningen arbejder videre med scenarie 3 – centralsug.

Når projekteringen for projektet er klar, skal denne forelægges byrådet til godkendelse.

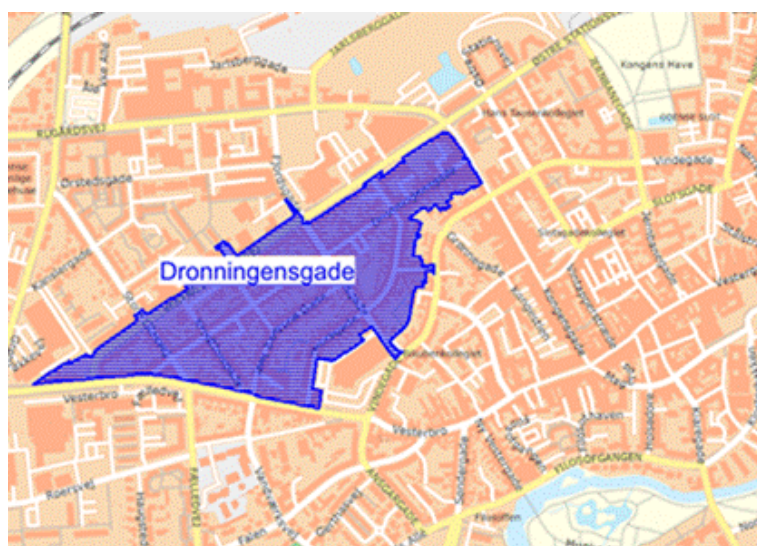
Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Dronningensgade-kvarteret er et kvarter i Odense bymidte karakteriseret ved bebyggelse af byhuse og mindre beboelsesejendomme. Man bor tæt i området, og der er begrænset plads på de i forvejen smalle veje og fortove, der udover at skulle sikre fremkommeligheden for fodgængere, også anvendes til bil- og cykelparkering, vejtræer og plantebede. Der er som en konsekvens heraf flere uhensigtsmæssige forhold ved den nuværende affaldshåndtering i Dronningensgade-kvarteret.

Områdets afgrænsning er vist på nedenstående kort, hvor det særligt skal bemærkes, at boligerne i området ligger tæt. Området har 1.244 husstande. Mange boliger er uden adgang til baggårde via porte, hvorfor flere skraldespande står permanent på fortovet. Desuden giver letbanen begrænsninger for afhentning af affaldet langs Vestre Stationsvej.

Billede af Dronningensgade-kvarterets afgrænsning.

Klima- og Miljøforvaltningen (og tidligere By- og Kulturforvaltningen) og Odense Renovation har over en lang periode noteret flere uhensigtsmæssige forhold med affaldshåndteringen i området, herunder:

- Skraldespande, som står permanent på fortovet, begrænser fremkommeligheden og tilgængeligheden for fodgængere i området (strider imod kommunens retningslinjer i henhold til vejloven, hvilket ikke tillades andre steder).
- Affaldsbeholdere samt affaldssække (på tømningsdage) på fortovene skæmmer området.
- Beboerne skal transportere affaldssække og beholdere gennem bygninger, da der mange steder ikke er adgang til baggård via port.
- Arbejdsmiljøet for skraldemænd er ringe pga. uhensigtsmæssige løft af affaldssække og trækken med skraldespande over lange afstande pga. letbanens afledte begrænsninger.

Som det fremgår af sagen på denne dagsorden vedr. udbygning af det centrale affaldssug, har Odense Byråd i 2017 valgt at etablere centralt affaldssug i udvalgte boligprojekter indenfor et geografisk afgrænset område. Dronningensgade-kvarteret ligger ikke indenfor det geografiske afgrænsede område. Men Dronningensgade-kvarterets udfordringer med affaldshåndteringen svarer til de udfordringer, som ligger til grund for valg af centralt affaldssug i de omtalte områder, og derfor er scenarie 3 – centralsug medtaget i vurderingen af løsningen i Dronningensgade-kvarteret.

Vurdering af tre scenarier for affaldshåndtering i Dronningensgade-kvarteret

Med henblik på at finde løsninger for Dronningensgade-kvarteret har Klima- og Miljøforvaltningen og Odense Renovation sammen vurderet tre mulige fremtidige scenarier for håndteringen af borgernes affald i området:

Scenarie 1 - fortsat traditionelle skraldespande og sække (status quo)

Scenarie 2 - nedgravede affaldsbeholdere

Scenarie 3 - centralsug

Scenarie 1 Traditionelle skraldespande og sække (status quo)	Scenarie 2 Nedgravede beholdere	Scenarie 3 Centralsug
		
Nuværende forhold - Vestre Stationsvej	Foto som viser hvordan scenarie 2 kan se ud - eksemplet er fra Kolding.	Foto som viser hvordan scenarie 3 kan se ud - eksemplet er fra Slotsvænget i Odense.

Billede af en tabel, der illustrerer udseendet af de tre mulige scenarier for affaldshåndtering i Dronningensgade-kvarteret.

Klima- og Miljøforvaltningen har vurderet de tre scenarier på en række parametre. En overordnet opsummering af vurderingerne ses i nedenstående skema med fokus på trafikale konsekvenser, brugervenlighed, CO₂ aftryk og økonomiske konsekvenser.

	Scenarie 1 Traditionelle skraldespande og sække (status quo)	Scenarie 2 Nedgravede beholdere	Scenarie 3 Centralsug
Økonomiske konsekvenser (se økonomiafsnit)	Uændret	Renovationstakster stiger ca. 0,5% (svarende til ca. 11 kr. pr. år pr. husstand i hele kommunen)	Renovationstakster stiger ca. 1,5% (svarende til ca. 34 kr. pr. år pr. husstand i hele kommunen)
Klima – CO₂ aftryk	CO ₂ udledningen i de tre scenarier er nogenlunde ens.	CO ₂ udledningen i de tre scenarier er nogenlunde ens.	CO ₂ udledningen i de tre scenarier er nogenlunde ens.
Trafikale konsekvenser	<p>De spande, der står permanent på fortovet, fylder og giver udfordringer for fremkommelighed og tilgængelighed for fodgængere i området.</p> <p>På tømningdage står alle spandene på fortovet og blokerer for fodgængere.</p> <p>Ved tømning har lastbilen mulighed for at køre med affaldsbeholdere bagpå, hvis der skulle komme et redningskøretøj, der skal forbi.</p>	<p>Et antal P-pladser bliver inddraget (ca. 26 – 30 ud af ca. 357 i området).</p> <p>Bedre fremkommelighed og tilgængelighed for fodgængere i området end scenarie 1. Det skyldes især, at affaldsløsningen fylder væsentligt mindre end traditionelle skraldespande, da affaldet opbevares under jorden.</p> <p>Trafikken vil samlet set være spærret i kortere tidsrum.</p> <p>Ved tømning af nedgravede beholdere benyttes dog støtteben, så renovationsbilen kan ikke flytte sig lige så hurtigt som ved tømning af traditionelle spande, fx i tilfælde af redningskøretøjer. Det kan i uheldige tilfælde betyde flere minutters forsinkelse ved brand eller ulykker.</p> <p>Renovationsbiler vil køre i området ugentligt.</p>	<p>P-pladser inddrages ligesom i scenarie 2 - Der inddrages lidt færre p-pladser end ved scenarie 2 (ca. 15-19 ud af 357 pladser i området).</p> <p>Fremkommelighed og tilgængelighed for fodgængere er som scenarie 2.</p> <p>Bedre fremkommelighed for biler end scenarie 2 i driftsfasen, da det meste af affaldet suges væk i underjordiske rør fra området. Det mindsker antallet af lastbiler i området, da renovationsbiler i driftsfasen kun vil køre i området hver 4.-6. uge til tømning af glas/metal.</p> <p>Scenarie 3 vil have større trafikale udfordringer i anlægsfasen.</p> <p><i>Klima og Miljøforvaltningen vurderer, at scenarie 3 samlet set er bedst mht. de trafikale forhold.</i></p>
Brugervenlighed	Lever ikke op til nationale retningslinjer om affaldssortering, og borgerne skal bære sække og skraldespande gennem bygningerne.	Bedre end scenarie 1, da borgerne ikke skal bære sække og skraldespande gennem bygningen, og affaldssortering vil ske på niveau med andre borgere i kommunen. Men borgerne skal gå længere for at aflevere affald. Nogle op til 150 m.	Bedre end scenarie 1, da borgerne ikke skal bære sække og skraldespande gennem bygningen, og affaldssortering vil ske på niveau med andre borgere i kommunen. Borgerne skal gå lidt længere end i scenarie 1 men kortere end i scenarie 2 (max 50 meter).

Billede af en tabel, der viser en oversigt over de tre mulige scenarier for affaldshåndtering i Dronningensgade-kvarteret.

En række fordele og ulemper ved de tre scenarier er beskrevet nærmere i tre bilag, som er vedlagt denne sag:

- Notat fra Odense Renovation om affaldshåndteringen i Dronningensgade-kvarteret.
- Notat fra Rambøll om CO₂ beregning for affaldsløsninger i Dronningensgade-kvarteret.
- Notat fra Klima- og Miljøforvaltningen om de tre scenarier.

Kort opsummering

Scenarie 1 (at fortsætte med skraldespande og sække) er den billigste løsning. Men scenariet betyder, at nogle skraldespande står permanent på fortovet, og der er derfor udfordringer med fremkommeligheden på fortovet. Scenariet har desuden en række andre udfordringer, som nævnt i skemaet og uddybet i bilag. Scenariet strider desuden som udgangspunkt imod Odense Kommunes praksis for placering af skraldespande i henhold til Vejloven.

CO₂-aftrykket for de tre scenarier er nogenlunde ens og dermed ikke afgørende for valg af løsning.

Scenarie 2 (nedgravede beholdere) og scenarie 3 (centralsug) er ens på de fleste parametre. Klima- og Miljøforvaltningen vurderer, at der er to væsentlige forskelle; økonomien og brugervenligheden. Scenarie 3 er betydeligt dyrere at anlægge end scenarie 2, og deraf vil følge en højere renovationstakst pr. husstand pr. år. på 34 kr. i scenarie 3 mod 11 kr. pr. år i scenarie 2. I scenarie 3 får borgerne samtidig en bedre service, idet de ikke skal gå så langt for at komme af med deres affald.

Både scenarie 2 og 3 lever op til Odense Kommunes praksis for Vejloven og til Miljøstyrelsens retningslinjer for indsamling af affald og løser udfordringerne ved de nuværende forhold (scenarie 1). Begge scenarier medfører, at der blive inddraget parkeringspladser. Forvaltningen og Odense Renovation vurderer, at der inddrages færre parkeringspladser i scenarie 3 end i scenarie 2. Herudover vil der køre færre lastbiler i området i scenarie 3, da renovationsbiler kun vil køre i området hver 4.-6. uge til tømning af glas/metal efter etablering af affaldssug.

Klima- og Miljøforvaltningen vurderer, at scenarie 3 er den mest hensigtsmæssige løsning for kvarteret. Scenarie 1 strider imod Odense Kommunes praksis for vejloven. Scenarie 2 er den billigste af de to scenarier, som kan leve op til forvaltningens retningslinjer for affaldshåndtering. Scenarie 3 er godt tre gange så dyr som scenarie 2, men vurderes at være bedre på parametre som parkeringspladser, langt færre renovationsbiler og tømninger i området samt større brugervenlighed, hvor beboerne får kortere afstand til aflevering af affald.

Odense Renovations pligter

Odense Kommune har pligt til at indsamle og håndtere affald fra alle husholdninger i kommunen jf. miljøbeskyttelsesloven. En kommune kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald i et vist omfang.

Odense Renovation A/S er 100 % ejet af Odense Kommune og har til opgave at varetage kommunens driftsopgaver inden for affaldshåndtering, herunder indsamling af affald fra husstande og drift af genbrugsstationer.

Odense Renovation har pligt til at udføre de anlægsopgaver, som kommunen beslutter at indføre som en del af de kommunale affaldsordninger. Det har tidligere eksempelvis været etablering af nedgravede affaldsbeholdere udvalgte steder og etablering af det centrale affaldssug i udvalgte byområder.

Odense Renovation er omfattet af ”hvile-i-sig-selv”-princippet, hvilket indebærer at selskabets drift- og anlægsudgifter er brugerfinansieret via renovationstaksterne, og at selskabets indtægter og udgifter set over en årrække dermed skal balancere. Ifølge hovedaftalen skal selskabet være kommunen behjælpelig med at synliggøre de takstmæssige konsekvenser af kommunens planer mv.

Odense Byråd godkender årligt Odense Renovations takstforslag for det kommende år. Senest har Odense Byråd den 16. november 2022 godkendt renovationstakster for 2023. Som bilag til denne sag fremgik en sammenligning af selskabets takster med de andre fynske kommuner og med 6-byerne. Sammenligningen viser, at Odense Renovations pris for et typisk hus eller lejlighed i 2022 er den laveste på Fyn og den næstlaveste efter Randers Kommune blandt 6-byerne.

Alternativ finansiering af affaldssug

Forvaltningen er blevet bedt om at undersøge, hvorvidt scenarie 3 specifikt og affaldssuget generelt vil kunne finansieres via en differentieret forhøjet renovationstakst for områder med affaldssug. Dette har forvaltningen undersøgt i forhold til enten fortsat kommunalt ejerskab eller via anden organisering/ejerskab af affaldssuget.

Forvaltningen har fået udarbejdet to notater med juridisk understøttelse - Notat vedrørende finansiering af indsamling med affaldssug og Notat om hvilken service borgerne får for renovationstaksten. Notaterne konkluderer, at der ikke er juridisk grundlag for en differentiering af taksten for brugerne af affaldssuget i forhold til øvrige borgere i kommunen ved fortsat kommunalt ejerskab. Ydermere konkluderer den juridiske vurdering, at omorganisering eller ændring i ejerskab ikke giver videre rammer for differentiering af affaldsgebyret. Notaternes konklusioner vil blive gennemgået på mødet af forvaltningen.

Det videre forløb

Med denne sag skal Klima- og Miljøudvalget drøfte, hvilket scenarie Klima- og Miljøforvaltningen og Odense Renovation skal arbejde videre med. Såfremt Klima- og Miljøudvalget på et tidspunkt vedtager, at forvaltningen skal arbejde videre med scenarie 2 eller 3, vil projekteringsfasen blive påbegyndt, og herefter vil udvalget og byrådet få forelagt en beslutningssag om investeringen.

Økonomi

Udgifterne til finansiering af ændringen af affaldsordningen i Dronningensgade-kvarteret finansieres via en forøgelse af taksterne på renovation for husholdning og vil derfor kun i minimal grad påvirke Odense Kommunes kassebeholdning, da størstedelen af kommunens ejendomme er omfattet af taksten for institutioner.

Odense Renovation har estimeret de økonomiske konsekvenser ved de tre scenarier, der ses i skemaet herunder.

Scenarie	Anlægs- og driftsudgifter over 30 år	Takststigning %	Takststigning Kr. Typisk husstand	Renovationstakst kr. pr. år Typisk husstand
1 – Traditionelle skraldespande og sække (som nu)	ca. 700.000 kr./år	0	0	2.331
2 – Nedgravede affaldsbeholdere	ca. 1.100.000 kr./år	0,5	11	2.342
3 – Centralsug	ca. 3.500.000 kr./år	1,5	34	2.365

Billede af en tabel, der viser en oversigt over økonomien i de tre mulige scenarier for affaldshåndtering i Dronningensgade-kvarteret.

Det er By- og Kulturudvalget, som afholder udgifter til Odense Kommunes bygninger. Størstedelen af kommunens udgifter til renovation ligger på institutioner og skoler, som ikke opkræves taksten for husholdning, men derimod taksten for institutioner. Eftersom takststigningen netop kun kommer til at omfatte husstande, så berøres størstedelen af kommunens bygninger ikke.

Odense Kommune har dog også en række udlejningsejendomme, hvor Odense Kommune umiddelbart afholder udgiften til renovation. Det drejer sig om en samlet udgift for ca. 1,3 mio. kr. En takststigning som i scenarie 2 vil derfor betyde en merudgift på ca. 6.000 kr. En takststigning på 1,5 % som i scenarie 3 vil betyde en merudgift på ca. 18.000 kr.

Hertil skal dog bemærkes, at eventuelle merudgifter til renovation som udgangspunkt bliver efterreguleret hos beboerne.

Sammenlagt kan derfor konkluderes, at scenarie 1 (status quo) ingen økonomiske konsekvenser har for Odense Kommune. Endvidere kan konkluderes, at scenarie 2 og 3 kun i mindre omfang vil have økonomiske konsekvenser for Odense Kommunes økonomi, hvilke vil blive afholdt inden for By- og Kulturudvalgets ramme.

Bilag

CO2 beregning for Dronningensgadekvarteret

Klima- og Miljøforvaltningens uddybning af fordele og ulemper inkl CO2-udledning

OR notat Affaldshåndtering i Dronningensgade kvarteret

Notat om hvilken service borgerne får for renovationstakst

Notat vedr. finansiering af indsamling med affaldssug

Punkt 9: D-sag: Rundvisning ved det centrale affaldssug

07.00.01-G01-2-15

Resume

Denne sag handler om en rundvisning ved den centrale affaldssugestation i Odense.

Fire hovedområder i Odense får suget affald via centralsugesystemet. Det gælder det nye Thomas B. Thriges-område, Havnen, Østerbro og Østre Stationsvej.

Odense Renovation deltager i forbindelse med rundvisningen.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Punkt 10: D-sag: Proces for kommuneplan

01.30.00-G01-1-23

Resume

Med denne sag får udvalget en orientering om processen for udarbejdelse af kommuneplanen, herunder særligt med fokus på den politiske involvering.

Afdelingschef Anette Kold, By- og Kulturforvaltningen, deltager med et oplæg.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Punkt 11: D-sag: Status på tilsynsindsatsen vedr. lovliggørelse af driftsforhold på gartnerierne i Odense Kommune 4. kvartal 2022

09.00.00-K08-3-22

Resume

Med denne sag får udvalget en status på indsatsen på gartneriområdet i det forgangne år samt om forventningerne til, om målsætningen opnås i løbet af 2023.

Der er aktuelt tre gartnerier, som er miljømæssigt færdigbehandlet. Der er 50 gartnerier, som er under behandling. Det ligger på samme niveau, som ved seneste orientering i Klima- og Miljøudvalget den 27. september 2022.

Forvaltningens undersøgelser viser ligeledes, at der fortsat findes pesticider i vandløbene, som vurderes at stamme fra væksthushproduktion.

Baggrund

Den 24. november 2021 vedtog byrådet at opprioritere gartneriindsatsen med to årsværk i 2022 og 2023. Det var forvaltningens vurdering, at der med tilførsel af to ekstra årsværk ville kunne ske "en intensiveret og målrettet indsats i forhold til gartnerierne med henblik på at sikre deres miljøforhold".

I forbindelse med beslutningen om at opprioritere gartneriindsatsen oplyste forvaltningen ligeledes: "Hvorvidt den nødvendige fremdrift i arbejdet lykkes, vil det kommende arbejde vise, hvorfor der løbende vil blive givet tilbagemeldinger på arbejdets fremdrift. Det er forventningen, at en betydelig del af sagerne ikke vil kunne afsluttes inden for de respektive år, hvor de opstartes, og samtidig vil arbejdet skulle understøttes af løbende tilsyn. Der vil derfor ligge et betydeligt opfølgingsarbejde de efterfølgende år, som vil blive løftet af de tilstedeværende ressourcer på 3,5 årsværk."

By- og Kulturudvalget anbefalede indstillingen, idet målsætningen for forvaltningens indsats var, at der ved udgangen af 2023 er sket lovliggørelse af alle gartnerier i Odense Kommune.

Der er nu gået et år. Som en midtvejsstatus orienterer Klima- og Miljøforvaltningen, som indsatsen er overgået til, hermed Klima- og Miljøudvalget om indsatsen det forgangne år samt om forventningerne til, om målsætningen opnås i løbet af 2023.

Status på brev og notat til gartnerierhvervet

Umiddelbart efter byrådets beslutning gik forvaltningen i gang med at udarbejde et brev og et notat til gartnerierhvervet, der opfordrer til at få lovliggjort driften forinden et tilsyn fra kommunen. Notatet har til hensigt at sikre tydelig information om, hvilket lovgrundlag Odense Kommune arbejder ud fra og dermed hvilke krav, der kan stilles til gartnerierne i forhold til lovlig indretning og drift.

Brev og notat blev et omdiskuteret emne mellem Dansk Gartneri og Odense Kommune, og processen med at få det færdiggjort til udsendelse har taget lige under et år. Brev og notat har blandt andet undergået flere forløb med advokater,

ligesom det har været både ved Miljøstyrelsen til kommentering og hos Dansk Gartneri. Det er ikke lykkedes at blive enige med Dansk Gartneri om indholdet af brev og notat. Forvaltningen udsendte brev og notat midt oktober i år.

Det er desværre fortsat forvaltningens erfaring, på trods af fremsendelse af brev og notat, at mange gartnerier fortsat ikke efterkommer kommunens håndhævelser. I nogle tilfælde er det også overordentlig vanskeligt af få igangsat en konstruktiv dialog med gartneren, hvorfor sagerne bliver administrativt vanskelige og tager længere tid, end det forventeligt ville være nødvendigt.

Status på sagsbehandlingen og forventninger til det kommende år

I perioden fra den 26. august 2022 til den 12. december 2022 er der gennemført 19 tilsyn, lavet seks aftaler/håndhævelser, udstedt seks påbud og tre driftsforbud. Der er indgivet i alt tre politianmeldelser. Der er meddelt én tilladelse på ét gartneri.

Dansk Gartneri har i november i år opfordret sine medlemmer til at indsende ansøgninger om tilladelser til nedsivning af tagvand, idet gartnerierne inden længe skal bruge skyggemidler udvendigt på deres væksthuse. Forvaltningen har allerede modtaget 12 ansøgninger, og disse ligger nu til behandling hos kommunens sagsbehandlere. Det er derfor forventeligt, at antallet af tilladelser stiger i den kommende periode. Det skal bemærkes, at disse ansøgninger og evt. tilladelser kun er gældende for en del af gartneriet. Mange gartnerier har således andre forhold, der kræver andre tilladelser, og disse bliver fortsat ikke søgt, og derfor kan gartnerierne ikke lovliggøres i sin helhed. Det vil forventeligt medføre yderligere politianmeldelser og evt. driftsforbud.

Der er fortsat kun tre gartnerier, som er miljømæssigt færdigbehandlet. Der er 50 gartnerier, som er under behandling. Det ligger på samme niveau, som ved sidste orientering.

Det betyder samlet set, at gartnerierne i Odense Kommune fortsat er langt fra målet i forhold til byrådets målsætning. Forvaltningen vurderer derfor, at målsætningen vil blive vanskelig at indfri inden for den afsatte tid.

Ved udgangen af 2023 udløber bevillingen til to årsværk, hvorefter der vil bestå 3,5 årsværk til gartneriindsatsen fremadrettet.

Målinger af pesticider i vandløb i Odense Kommune

I 2021 indgik Odense Kommune, Dansk Gartneri og Region Syddanmark et samarbejde vedr. prøvetagning og måling af pesticider i tre vandløb. Samarbejdet med regionen gjorde, at forvaltningen fik en unik mulighed for at få fremskaffet data ved brug af en analysepakke, som regionen anvender i forbindelse med deres kortlægning af jordforureninger på gartnerier. Regionen afholdt udgifterne til analysepakken. Odense Kommune og Dansk Gartneri betalte herefter halvdelen hver for den anden analysepakke, som blev anvendt. Det blev ligeledes aftalt, at Odense Kommune derudover skulle afholde udgifter i forbindelse med prøvetagningen.

Det er første gang, der er taget så mange regelmæssige prøver fra de tre vandløb (Everenden ved Stige, en regnvandsledning ved Gartnervænget Øst i Åsum og Vibækrenden i Bellinge). Der blev taget en månedlig analyse fra marts til december 2021. De fleste vandprøver er udtaget som døgnprøver – dvs. et apparat udtager ca. 2.000 mindre vandprøver pr. døgn, som bliver blandet til én samleprøve. Det er samleprøven, som bliver analyseret. I enkelte tilfælde er

der også taget en stikprøve/øjebliksprøve. Der er nogle gange stor forskel på koncentrationen af et specifikt pesticid, når døgnprøven sammenlignes med stikprøven. Dette tyder ikke på en langsom udsivning af pesticider fra væksthuse eller containerarealer, men derimod tyder det på, at der er sket en decideret udledning, som hurtigere når frem til vandløbene.

Den overordnede konklusion er, at der stadig findes pesticider i vandløbene, som forvaltningen vurderer stammer fra væksthushproduktion. Da 2021 prøvetagningen har divergeret meget i forhold til tidligere års prøvetagninger samt i forhold til 2022, er det ikke hensigtsmæssigt at sammenligne summen af pesticider i vandløbene. Der er bl.a. anvendt forskellige analysepakker. I stedet er der fokuseret mere på enkelte pesticider. Et udvalg af pesticider gennemgås nedenfor.

Gennemgang af konkrete fund af pesticider

I prøvetagningen er der bl.a. fundet to aktivstoffer (imidacloprid og paclobutrazol) fra pesticider, der kun er godkendt til brug i lukkede væksthuse.

Ved godkendelse af pesticider til brug i væksthuse, er det en forudsætning, at væksthuset er 100% tæt, så pesticidet ikke kan komme ud i miljøet. Når disse pesticider konstateres i vandløbene, konkluderer forvaltningen, at væksthuse ikke er 100% tætte, samt at der sker en nedsivning / udsivning fra væksthuse til vandløbene. Dette tyder på, at pesticiderne ikke anvendes efter reglerne.

Derudover ses der i en måling i regnvandsledningen i Åsum i juni måned i 2021, at et eller flere gartnerier har foretaget en desinfektion og evt. har tømt og rengjort et stamopløsningskar (med koncentreret gødningsvand) formentlig direkte til ledningen, da der er målt meget høje koncentrationer af formaldehyd (desinfektionsmiddel) og næringsstoffer. De gartnerier, som har mulighed for udledning til regnvandsledningen, er blevet kontaktet. Ingen af gartnerierne har en forklaring på de høje værdier.

Der er foretaget enkelte målinger i vandløbene umiddelbart før/opstrøms gartneriområderne, og i disse prøver findes der generelt færre pesticider og i lavere koncentrationer. Resultater fra tidligere år viser det samme billede. Det tyder overordnet på, at de pesticidfund, der er gjort i vandløbene lige nedstrøms væksthuseområderne, stammer fra gartnerier.

I rapporten er også kigget på enkelte pesticider over en årrække og udviklingen af indholdet i vandløbene. Det er svært at drage nogle konklusioner over en årrække. Nogle pesticider viser et fald i koncentrationen i vandløbet fra 2011/2012 og frem til 2016/2017/2018, hvorefter der ikke længere ses et fald.

I 2022 er der udtaget prøver i de tre sommermåneder juni, juli og august. Everenden og Vibækrenden er bibeholdt som prøvetagningssted i forhold til tidligere år. Lumbyafløbet er en ny station. Da både Vibækrenden og Lumbyafløbet tørrede ud hen over sommeren, kan der ikke konkluderes noget fra disse vandløb. I Everenden findes forsat imidacloprid.

Forvaltningen har drøftet resultaterne af prøverne i 2021 og 2022 med Dansk Gartneri, som i de fleste tilfælde ikke er enige i forvaltningens konklusioner i forhold til, hvor pesticiderne i vandløbene stammer fra.

Næste orientering til udvalget forventes dagsordenssat i marts/april 2023.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.

Punkt 12: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-G01-16-22

Resume

Orientering om aktuelle sager.

- Grøn mobilitetsplan

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rasmus Ryrberg Høyer deltog ikke i mødet.